

מרדפי שאול ודוד

הרב קלמן בר

1. שמואל ב פרק ו :

(יא) וישב ארון יקוק בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים ויברך יקוק את עבד אדם ואת כל ביתו:
(יב) ויגד למלך דוד לאמר ברך יקוק את בית עבד אדם ואת כל אשר לו בעבור ארון האלהים וילך דוד ויעל את ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד בשמחה:
(יג) ויהי כי צעדו נשאי ארון יקוק ששה צעדים ויזבח שור ומריא:
(יד) ודוד מכרכר בכל עז לפני יקוק ודוד חגור אפוד בד:
(טו) ודוד וכל בית ישראל מעלים את ארון יקוק בתרועה ובקול שופר:
(טז) והיה ארון יקוק בא עיר דוד ומיכל בת שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד מפזז ומכרכר לפני יקוק ותבז לו בלבה:
(יז) ויבאו את ארון יקוק ויצגו אותו במקומו בתוך האהל אשר נטה לו דוד ויעל דוד עלות לפני יקוק ושלמים:
(יח) ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים ויברך את העם בשם יקוק צבאות:
(יט) ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וילך כל העם איש לביתו:
(כ) וישב דוד לברך את ביתו ותצא מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו כהגלות נגלות אחד הרקים:
(כא) ויאמר דוד אל מיכל לפני יקוק אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו לצות אתי נגיד על עם יקוק על ישראל ושחקתי לפני יקוק:
(כב) ונקלתי עוד מזאת והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה:
(כג) ולמיכל בת שאול לא היה לה ילד עד יום מותה: פ

2. במדבר רבה (וילנא) פרשה ד:

וכך אמרה לו מיכל של בית אבי היו צנועין כ"כ ואת עומד ומגלה לבושך כאחד הריקים כיון שגמרה דבריה א"ל וכי לפני מלך ב"ו שחקתי ולא לפני מלך מלכי המלכים שחקתי אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו ואלו היה אביך צדיק יותר ממני היה האלהים בוחר בי ופוסל בבית אביך הה"ד (שם/שמואל/ ב ו) ויאמר דוד אל מיכל לפני ה' וגו' א"ל אביך היה מלך על ישראל בלבד אני נגיד על ישראל ויהודה הה"ד על עם ה' זה שבט יהודה על ישראל אלו שאר שבטים ד"א א"ל של בית אביך היו מבקשין כבוד עצמן ומניחין כבוד שמים ואני איני עושה כן אלא מניח כבוד עצמי ומבקש כבוד שמים הה"ד (שם/שמואל ב' ו') ונקלתי עוד מזאת ואל תאמרי שהייתי שפל בעיני אחרים ולא נבזה בפני עצמי ת"ל והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה א"ל אותן בנות ישראל שצווחת אותן אמהות אינן אמהות אלא אימהות לוואי יהא לי חלק עמהם לע"ל הה"ד (שם/שמואל ב' ו') ועם האמהות אשר אמרת לואי עמם אכבדה ולפי שאמרה מיכל כן נענשה שכן כתיב אחריו (שם/שמואל ב' ו') ולמיכל בת שאול לא היה לה ולד עד יום מותה

3. שמואל א פרק יח:

(יז) ויאמר שאול אל דוד הנה בתי הגדולה מרב אתה אתן לך לאשה אך היה לי לבן חיל והלחם מלחמות יקוק ושאול אמר אל תהי ידי בו ותהי בו יד פלשתים: ס
(יח) ויאמר דוד אל שאול מי אנכי ומי חיי משפחת אבי בישראל כי אהיה חתן למלך:
(יט) ויהי בעת תת את מרב בת שאול לדוד והיא נתנה לעדריאל המחלתי לאשה:
(כ) ותאהב מיכל בת שאול את דוד ויגדו לשאול וישר הדבר בעיניו:
(כא) ויאמר שאול אתננה לו ותהי לו למוקש ותהי בו יד פלשתים ויאמר שאול אל דוד בשתים תתחנן בי היום:
(כב) ויצו שאול את עבדו דברו אל דוד בלט לאמר הנה חפץ בך המלך וכל עבדיו אהבוך ועתה התחנן במלך:
(כג) וידברו עבדי שאול באזני דוד את הדברים האלה ויאמר דוד הנקלה בעיניכם התחנן במלך ואנכי איש רש ונקלה:
(כד) ויגדו עבדי שאול לו לאמר כדברים האלה דבר דוד: פ

ימי לימוד תנ"ך

לאורה של תורת ארץ ישראל

לע"נ סיון דברי בן בשט ז"ל

(כה) ויאמר שאול כה תאמרו לדוד אין חפץ למלך במהר כי במאה ערלות פלשתים להנכם באיבי המלך ושאל חשב להפיל את דוד ביד פלשתים:

(כו) ויגדו עבדיו לדוד את הדברים האלה וישר הדבר בעיני דוד להתחתן במלך ולא מלאו הימים:

(כז) ויקם דוד וילך הוא ואנשיו ויך בפלשתים מאתים איש ויבא דוד את ערלתיהם וימלאום למלך להתחתן במלך ויתן לו שאול את מיכל בתו לאשה: ס

4. פירוש הגר"א חבקוק ג:

"והם השלשה הם בני מצרים של ארץ ישראל, מואב במזרח, אדום מדרום ופלשתים ממערב, ומואב הוא ראש לכל הטומאות שטמאו לישראל, והוא מקור הטומאה. ואדום הוא ראש לכל הנזקין שהוא הזיק לישראל. ופלשתים הם המצרים מאד לישראל בעבודה הקשה ולא הניחו שום ממשלה על ישראל, כמ"ש 'וחרש לא ימצא' והם אבות הלצים והם כנגד ד' אבות הקדושים... וכנגד פלשתים אמר 'עלי פלשת אתרועעה' מלשון תרועה. כי הם מתלוצצין ושמיחין תמיד במפלתן של שונאי ישראל כמ"ש בשמשון ובשאול אמר 'אתרועע' ואלו הנ"ל הם כתובים בשירת הים 'חיל אחז יושבי פלשת, אז נבהלו אלופי אדום, אילי מואב יאחזמו רעד', וכנגדם אמר בלעם לעתיד לבא 'ומחץ פאתי מואב והיה אדום ירשה' ואמר 'וירד יעקב' והוא כנגד הפלשתים שמנעו שלטון וממשלה מישראל".

5. שמואל א פרק יג :

- (א) בן שנה שאול במלכו ושתי שנים מלך על ישראל:
- (ב) ויבחר לו שאול שלשת אלפים מישראל ויהיו עם שאול אלפים במכמש ובהר בית אל ואלף היו עם יונתן בגבעת בנימין ויתר העם שלח איש לאהליו:
- (ג) ויך יונתן את נציב פלשתים אשר בגבע וישמעו פלשתים ושאל תקע בשופר בכל הארץ לאמר ישמעו העברים:
- (ד) וכל ישראל שמעו לאמר הנה שאול את נציב פלשתים וגם נבאש ישראל בפלשתים ויצעקו העם אחרי שאול הגלגל:
- (ה) ופלשתים נאספו להלחם עם ישראל שלשים אלף רכב וששת אלפים פרשים ועם כחול אשר על שפת הים לרב ויעלו ויחנו במכמש קדמת בית און:
- (ו) ואיש ישראל ראו כי צר לו כי נגש העם ויתחבאו העם במערות ובחוחים ובסלעים ובצרחים ובברות:
- (ז) ועברים עברו את הירדן ארץ גד וגלעד ושאל עודנו בגלגל וכל העם חרדו אחריו:
- (ח) ויחל ויוחל שבעת ימים למועד אשר שמואל ולא בא שמואל הגלגל ויפץ העם מעליו:
- (ט) ויאמר שאול הגשו אלי העלה והשלמים ויעל העלה:
- (י) ויהי ככלתו להעלות העלה והנה שמואל בא ויצא שאול לקראתו לברכו:
- (יא) ויאמר שמואל מה עשית ויאמר שאול כי ראיתי כי נפץ העם מעלי ואתה לא באת למועד הימים ופלשתים נאספים מכמש:
- (יב) ואמר עתה ירדו פלשתים אלי הגלגל ופני יקוק לא חליתי ואתאפק ואעלה העלה: ס
- (יג) ויאמר שמואל אל שאול נסכלת לא שמרת את מצות יקוק אלהיך אשר צוה כי עתה הכין יקוק את ממלכתך אל ישראל עד עולם:
- (יד) ועתה ממלכתך לא תקום בקש יקוק לו איש כלבבו ויצוהו יקוק לנגיד על עמו כי לא שמרת את אשר צוה יקוק: פ

6. שמואל א פרק ז

- (ה) ויאמר שמואל קבצו את כל ישראל המצפתה ואתפלל בעדכם אל יקוק:
- (ו) ויקבצו המצפתה וישאבו מים וישפכו לפני יקוק ויצומו ביום ההוא ויאמרו שם חטאנו ליקוק וישפט שמואל את בני ישראל במצפה:
- (ז) וישמעו פלשתים כי התקבצו בני ישראל המצפתה ויעלו סרני פלשתים אל ישראל וישמעו בני ישראל ויראו מפני פלשתים:
- (ח) ויאמרו בני ישראל אל שמואל אל תחרש ממנו מזעק אל יקוק אלהינו וישענו מיד פלשתים:
- (ט) ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלה ויעלהו עולה כליל ליקוק ויצעק שמואל אל יקוק בעד ישראל ויענהו יקוק:
- (י) ויהי שמואל מעלה העולה ופלשתים נגשו למלחמה בישראל וירעם יקוק בקול גדול ביום ההוא על פלשתים ויהם וינגפו לפני ישראל:
- (יא) ויצאו אנשי ישראל מן המצפה וירדפו את פלשתים ויכום עד מתחת לבית כר:
- (יב) ויקח שמואל אבן אחת וישם בין המצפה ובין השן ויקרא את שמה אבן העזר ויאמר עד הנה עזרנו יקוק:
- (יג) ויכנעו הפלשתים ולא יספו עוד לבוא בגבול ישראל ויהי יד יקוק בפלשתים כל ימי שמואל:

ימי לימוד תנ"ך

לאורה של תורת ארץ ישראל

לע"נ סיון דבורי בן בשט ז"ל

7. שמואל א פרק יז:

- (לג) ויאמר שאול אל דוד לא תוכל ללכת אל הפלשתי הזה להלחם עמו כי נער אתה והוא איש מלחמה מנערו: ס
(לד) ויאמר דוד אל שאול רעה היה עבדך לאביו בצאן ובא הארי ואת הדוב ונשא שה מהעדך:
(לה) ויצאתי אחריו והכתיו והצלתי מפיו ויקם עלי והחזקתי בזקנו והכתיו והמיתיו:
(לו) גם את הארי גם הדוב הכה עבדך והיה הפלשתי הערל הזה כאחד מהם כי חרף מערכת אלהים חיים: ס
(לז) ויאמר דוד יקוק אשר הצלני מיד הארי ומיד הדב הוא יצילני מיד הפלשתי הזה ס ויאמר שאול אל דוד לך ויקוק יהיה עמך:
(לח) וילבש שאול את דוד מדיו ונתן קובע נחשת על ראשו וילבש אתו שריון:
(לט) ויחגר דוד את חרבו מעל למדיו ויאמר דוד אל שאול לא אוכל ללכת באלה כי לא נסיתי ויסרם דוד מעליו:
(מ) ויקח מקלו בידו ויבחר לו חמשה חלקי אבנים מן הנחל וישם אתם בכלי הרעים אשר לו ובילקוט וקלעו בידו ויגש אל הפלשתי:
(מא) וילך הפלשתי הלק וקרבו אל דוד והאיש נשא הצנה לפניו:
(מב) ויבט הפלשתי ויראה את דוד ויבזהו כי היה נער ואדמני עם יפה מראה:
(מג) ויאמר הפלשתי אל דוד הכלב אנכי כי אתה בא אלי במקלות ויקלל הפלשתי את דוד באלהיו:
(מד) ויאמר הפלשתי אל דוד לכה אלי ואתנה את בשרך לעוף השמים ולבהמת השדה: ס
(מה) ויאמר דוד אל הפלשתי אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם יקוק צבאות אלהי מערכות ישראל אשר חרפת:
(מו) היום הזה יסגרך יקוק בידו והכיתך והסרת את ראשך מעליך ונתתי פגר מחנה פלשתים היום הזה לעוף השמים ולחית הארץ וידעו כל הארץ כי יש אלהים לישראל:
(מז) וידעו כל הקהל הזה כי לא בחרב ובחנית יהושיע יקוק כי ליקוק המלחמה ונתן אתכם בידנו:
(מח) והיה כי קם הפלשתי וילך ויקרב לקראת דוד וימהר דוד וירץ המערכה לקראת הפלשתי:
(מט) וישלח דוד את ידו אל הכלי ויקח משם אבן ויקלע ויך את הפלשתי אל מצחו ותטבע האבן במצחו ויפל על פניו ארצה:
(נ) ויחזק דוד מן הפלשתי בקלע ובאבן ויך את הפלשתי וימיתו וחרב אין ביד דוד:

8. שמואל א פרק יח:

- (ו) ויהי בבואם בשוב דוד מהכות את הפלשתי ותצאנה הנשים מכל ערי ישראל לשור לשיר והמחלות לקראת שאול המלך בתפים בשמחה ובשלישם:
(ז) ותענינה הנשים המשחקות ותאמרן הכה שאול באלפו ודוד ברבבתיו:
(ח) ויחר לשאול מאד וירע בעיניו הדבר הזה ויאמר נתנו לדוד רבבות ולי נתנו האלפים ועוד לו אר המלוכה:
(ט) ויהי שאול עון עון את דוד מהיום ההוא והלאה: ס

9. יערות דבש דרוש ב:

... וזהו כי כבר כתבנו כי שאול היה מלך תחת המזל כנודע, ולכן לא היה יכול להלחם בגלית, ולא היה יכול להכות יותר מאלף, אבל דוד שהיה למעלה מהמזל, ולכן הכה גלית והוא בצד ימין ה', כדכתיב 'נאם ה' לאדני שב לימיני' והכה ברבבות, וזהו מאמרם, 'הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו'. ושאול הבין זה ואמר, 'א"כ עוד לו המלוכה, כי בזה לו יאות יותר המלוכה ממני, שנתנו לו רבבות, שמע מיניה שהוא למעלה ממזל. וזה הראוי להיות מלך ישראל ולא מלך ככל הגויים כהנ"ל, כי זהו עיקר טיב המלוכה, ולכן נתקנא בו וא"ש.